

Den Haag, 5 september 2016

Bij brief van 23 juni 2016 heeft de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie gevraagd om een reactie op het onderdeel «Tweede Kamer en Rechtspraak» uit de brief van het Comité Eerherstel Meijndert Stelling d.d. 7 juni 2016.

U vraagt of advocaten in pleidooien en andere momenten in het werk alles moeten kunnen zeggen wat van belang is en of de advocaat hierin beperkt mag worden door hetzij de rechters hetzij door de orde van advocaten, zonder dat de wetgever de vrijheid van meningsuiting van advocaten aan bijzondere beperkingen heeft onderworpen.

Op grond van artikel 7, eerste lid, van de Grondwet heeft niemand voorafgaand verlof nodig om door de drukpers of via andere middelen gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

Het Hof van Discipline heeft uitgemaakt dat ook voor een advocaat de vrijheid van meningsuiting niet onbegrensd is (HvD d.d. 19 januari 2015, ECLI:NL:TAHVD:2015:13). Een begrenzing is volgens het Hof gelegen in artikel 46 Advocatenwet waarin wordt voorgeschreven dat advocaten zijn onderworpen aan tuchtrechtspraak onder meer ter zake van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt. Het Hof oordeelt dat dit betekent dat de tuchtrechter bevoegd is te beoordelen of een bepaalde meningsuiting van een advocaat een behoorlijk advocaat betaamt.

Het Gerechtshof te Den Haag oordeelde evenals het Hof van Discipline dat er beperkingen zijn aan de vrijheid van meningsuiting en dat deze beperking is vastgelegd in artikel 46 van de Advocatenwet (Hof d.d. 6 januari 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:2).

De raad van discipline heeft in de uitspraak van 21 maart 2016 (R.4815/15.1250) waartegen mr. M.J.F. Stelling hoger beroep heeft ingesteld overwogen dat de door mr Stelling gehanteerde bewoordingen «corrupt», «bedrog» en «barbaarse immoraliteit» alsmede het in twijfel trekken van de integriteit van de deken en de rechterlijke autoriteiten naar objectieve maatstaven gemeten bijzonder grievend zijn waarbij de raad opmerkt dat er voor het gebruik van deze bewoordingen geen noodzaak bestond. De raad oordeelt ook dat de bewoordingen indruisen tegen hetgeen mr. Stelling bij zijn beëdiging tot advocaat door middel van de eed of de belofte heeft gezworen dan wel beloofd, namelijk eerbied voor de rechterlijke autoriteiten. Uiteindelijk oordeelt de raad dat mr. Stelling door stelselmatig, onnodig grievende bewoordingen te gebruiken heeft gehandeld zoals een behoorlijk advocaat niet betaamt.

De onafhankelijke rechtspraak, waartoe de tuchtrechtspraak behoort, geeft richting aan de reikwijdte van de vrijheid van meningsuiting. Het past mij niet om daarover inhoudelijk te oordelen.

Ten overvloede merk ik op dat de gedragsregels in samenhang bezien richting geven aan een goede beroepsuitoefening van de advocaat waarbij in het bijzonder regel 31 van belang is waarin is bepaald dat de advocaat zich in woord en geschrift niet onnodig grievend dient uit te laten.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur